

Mézeskalács

66. évfolyam • 2018. június • Ára 50 dinár

Köszöntő

Aki nyitott szemmel jár az erdőben, a vízparton vagy akár csak otthon, a kertben, felfedezheti és megismerheti mindazt, amit a fák és a vizek, a virágok, a madarak és más állatok rejtegetnek magukban.

A kis erdei állatok nyáron a fák dús lombkoronájában madarak fészkeit figyelik meg. A friss, zöld levelek között pedig különféle rovarok bújnak meg, így a madarak ilyenkor kedvükre csemegézhetnek. A kisebb patakok élővilága szintén figyelemre méltó.

Az erdőben még nagy melegben is érdemes kirándulni, hiszen az árnyas részekben jó pár fokkal hűvösebb van, mint a strandon.

Köszönünk minden kiváló rajzot és írást, amit a 2017-2018-as tanévben küldtek! Szeptemberben újra találkozunk, töltsétek gondtalanul a nyarat, és ne felejtsetek el beküldeni alkotásaitokat a szeptemberi pályázatra augusztus 15-éig! Mézes Marcipán és társai, bizony, minden munkát összegyűjtenek és megőriznek. ☺

Rajzpályázat és Szárnybontogató

– Nyári élményeim
– Tanító nénim

A címdalalon: Bicskei Anikó képzőművész alkotása

A Mézeskalács megjelenését támogatta:

CIP – A készülő
kiadvány katalógizálása
A Matica srpska Könyvtára,
Újvidék (Novi Sad)

ISSN 0352-6070
COBISS.SR-ID 16291074

Vajdaság Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

Nemzeti Kulturális Alap

MÉZESKALÁCS – a legkisebbek irodalmi és foglalkoztató folyóirata ■ Megjelenik a tanévben havonta egyszer ■
■ Első szám: 1953 (mellékletként), 1954 májusa (külön lapként) ■ Alapító (laptulajdonos): **Magyar Nemzeti Tanács** ■ Kiadja: a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad (Újvidék), Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■
■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ A Mézeskalácsot szerkeszti: **Török Erna** ■ Lektor: **Töröcsik Rozália** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■
Munkatárs: **Fehér Ildikó** ■ Leveleiteket a következő címre küldhetitek: **Mézeskalács, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Elérhetőség**
– telefon: 021/457-100, honlap: www.jopajtas.com, e-mail: mezes@magyarszo.rs ■ Kéziratokat és rajzokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya: 021/557-304 ■ e-mail: plasma@magyarszo.rs
■ Nyomtatja: Magyar Szó Kft. – FORUM Nyomda, Újvidék, felelős vezető: **Berta Zoltán** igazgató ■
■ Honlap-megjelenítés: www.tipnet.rs ■ Előfizetés egy évre 500 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■

Jung Károly

Égben az akácfa

Égben az akácfa,
Égben a virágja,
Menjünk alája,
Fussunk alája,
Mézet csorgat.

Égben a madár száll,
Égben bogár száll,
Nézzünk utána,
Intsünk utána,
Pihét forgat.

Égben az akácfa,
Ágára madár száll,
Füstjére bogár száll,
Égben az akácfa,
Égben a virágja.

Szűcs Lénárd, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa

Csorba Béla

Szúnyogölő

- mit köszörülsz te mészáros?
- minek kérded? Láthatod!
- minek a bárd te mészáros?
- tor lesz máma tudhatod!
- mit vágsz mit vágsz te mészáros?
- öt bolhát hat szúnyogot!

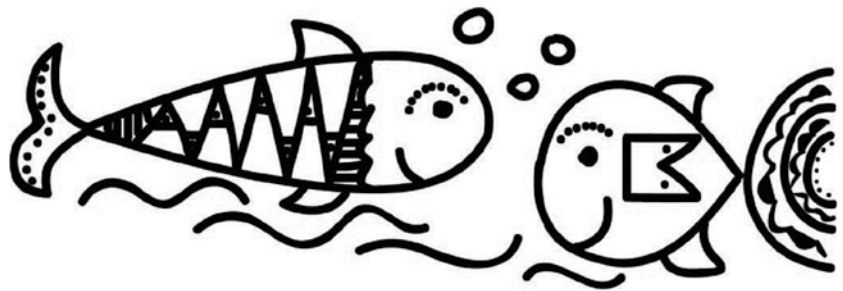
Mondókák

Ülj le lepke, babot adok,
ha megetted, többet adok.

Pille, pille, aranypille,
szállj az égbe fütyörészve!

kockafülű a szamár
kockás a juhász is
kockás kezek kockát vetnek
kockás a vetés is
kockakövön koca kocog
kanász kocka-foga vacog
kockaházból Kuczka Kati
kuckóból kuncog ki
- kocka-kócos Kuczka Kati
engem ne kacagj ki
kockásfüzetbe rajzoltak
kockásnak köll lenni

Hol lakik a halacska?
Lakása a tavacska,
tenger, folyó, kék patak
ott lakik a víz alatt.
Vízben alszik, vízben kel.
Vízi nótát énekel.
Vízből van a párnája,
buborék a labdája.

4

Dúdoló

Szól a kakas

Vigh Júlia
Gy.: 1995

Szól a ka - kas már. Maj' meg - vir - rad már.
Zöld er - dő - be sík me - ző - be sé - tál egy ma - dár.
Mi - cso - da ma - dár!
Zöld a szár - nya, kék a szá - ja, en - gem o - da vár.
Várj ba - bám várj, Te csak min - dig várj.
Ha az Is - ten ne - ked rendelt, ti - ed le - szek már.

Szól a kakas már.
Maj' megvirrad már.
Zöld erdőbe, sík mezőbe
sétál egy madár.
Micsoda madár!
Zöld a szárnya, kék a szája,
engem oda vár.
Várj babám várj,
te csak mindig várj.
Ha az Isten neked rendelt,
tied leszek már.

Csanádi Imre

Nyárdicsérő

Nyár, nyár, nyár,
sárgul a határ –
búzapászta,
rozspászta,
kukorica
tarkázza,
rajzik a sok lepke,
zümmög a méhecske –
bőség, bőség,
tied a dicsőség!

Szokol Viktor, 2. osztály, Dr. Tihomir Ostojic iskola, Hódegyháza

6

Nagy László

Zápor után

Piros tükör a háztető,
aranyfüst égre lebegő,
zöld vesszőkön esőszemek
csimpszakodva merengenek.

A sudár fán csörgő szarka
tüske-fészket igazgatja,
kiskutya a füvet eszi,
kifordulnak kis fülei.

Fölfújódva kukorékol,
a vén kakas toporzékol,
cifra lába nyírfa ága,
feje tulipán virága.

Kis Jovák Zalán, 2. osztály, Emlékiskola, Zenta

7

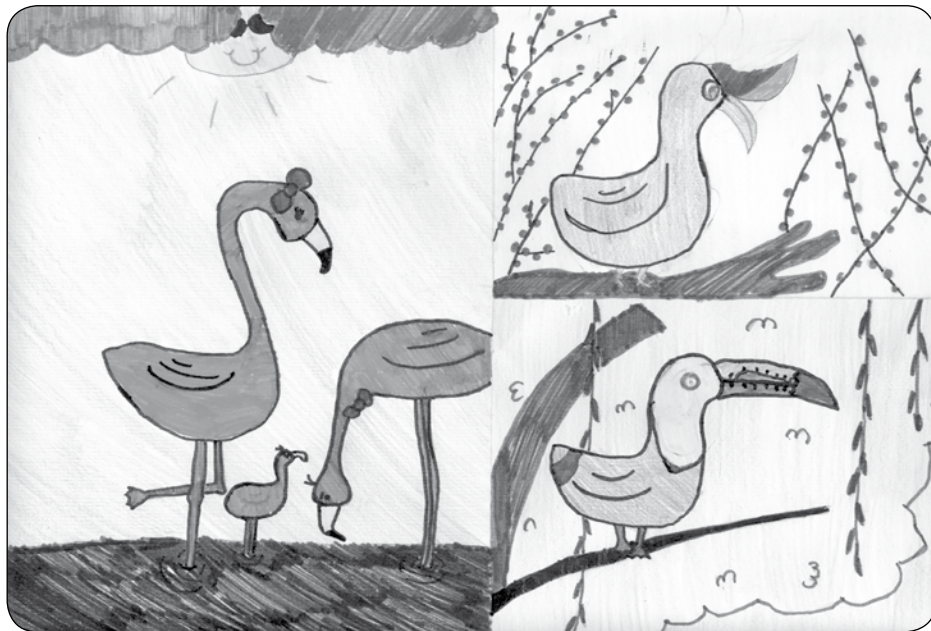
A kanári meg a költőnő

Melegari meséje

A költőnő csak írt, írt és írt..., s amikor meg nem írt, akkor csak olvasott, olvasott és olvasott... Körülötte mindenütt könyvhegyek tornyosultak, még az íróasztalán is, ő pedig egész életében csak nyitogatta meg csukogatta a könyveket. Igaz, hébe-hóba enni adott a kalitkában tartott kanárijának: ez volt az egyetlen szórakozása. Irodalmi tevékenysége annyira elfoglalta, hogy néha elfelejtette becsukni a kalitka ajtaját. A kanári azonban soha nem szökött meg. Míg csak egy szép napon a költőnő édesdeden így nem szólt a madárkához: – Előbb vagy utóbb megversellek hendekaszillabusokban!

Ez a teljességgel ártatlan, sőt kifejezetten kedveskedő mondat azt jelentette, hogy „költeményt írok rólad tizenegy szótagos verssorokban”. A kanári persze a maga fejecskéjével értelmezte a dolgot, így valahogy: „kanáribecsináltat főzők belőled, borsópürével”, vagy talán kanári-pörköltre gyanakodott. Elég az hozzá, az első adandó alkalommal az ablakon át a szabadba repült!

Ebből levonható az a következtetés, hogy a világos, értelmes beszéd nem árt sem annak, aki mondja, sem annak, aki hallgatja.

Babenyac Linda, 4. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

A kócsag meg a daru

Afanaszjev meséje

A kócsag is meg a daru is ugyanannak a mocsárnak a szegélyén halászgatott. Csakhogy a kócsag az innenső parton élt, míg a daru vagy hét kilométernyire, a túlsó lápmelléken lakott. A kócsag egy szép napon megelegette az agglegénységet, és úgy döntött, hogy feleségül veszi a darvat. Hét kilométernyit utazott, csak azért, hogy a daru kikosarazza.

Míg a kócsag elszontyolodva hazasuhant hét kilométernyire lévő otthonába, addig a daru meggondolta magát, szárnyra kelt, hét kilométert röpült, és huss!, leszállt az epekedő vőlegény előtt: Nosza, kócsag, házasodjunk össze!

– Énnekem bizony nem kell olyan asszony, aki folyvást az iszapban turkál a csőrével! – finnyáskodott a kócsag.

No, ezúttal a hoppon maradt daru szállt haza nekibúsulva. De közben a kócsag jobb belátásra jutott, megint végigröpülte az immár legendás hét kilométert. Amikor azonban újra elhangzott a lánykérés, ismét makacs visszautasításban részesült.

Most újra a kijózanult menyasszonyjelölt újabb hét kilométeres röpülése kerülne sorra, én azonban itt félbeszakítom ezt a mesét. Mert igazán kár volna még több papírt pocskélni két ilyen ingatag, határozatlan madárra mint a daru meg a kócsag.

Štrbački Sandra, 4. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Tengerek

Hideg és meleg víz

A Föld felszínének háromnegyed részét tengerek borítják. Az Egyenlítőnél melegek a tengerek, a sarkvidékeken pedig jég borítja őket. Az óceáni áramlatok melegítik vagy hűtik a tengereket. Az áramlat a tengerben egy meghatározott irányban folyó víztömeg. A víz helyenként a meleg területekről a hidegebbek felé áramlik. Az áramlatok hatalmas köröket írnak le. A szél és a Föld tengely körüli forgása is létrehozhat áramlatokat.

Miért sós a tenger?

A talajból az ásványi sókat a folyók és az esővíz mossa a tengerbe. A különböző sókat az állatok egy része (csigák, kagylók) felhasználja házának építéséhez. A legsósabbak a kicsi, lefolyástalan tavak. Például az izraeli Holt-

tenger olyan sós, hogy semmilyen hal nem él meg benne. Ha minden tenger kiszáradna, annyi só maradna utánuk, hogy az Egyenlítő körül egy 282 kilométer magas és 1,5 kilométer vastag falat lehetne építeni belőle.

A hullámokról

A hullámok a szél által keltett vízfodrok. Úgy tűnik, mintha bennük a víz előre haladna, valójában azonban csak fel és le mozog, úgy, mint a hajósok kötele. A hullámok akár több száz kilométert haladhatnak. Magasra nőnek, s ha szárazföldnek ütköznek, átbuknak, tarajossá válnak. A szökőárak hatalmas, akár 10 méter magasságot is elérő hullámok, amelyeket víz alatti földrengések vagy vulkánkitörések kelthetnek.

Jobb később, mint soha

- Egy palackba zárt üzenetet, amelyet Ausztrália közelében dobtak vízbe, 72 évvel később találtak meg egy közeli szigeten.
- Pun Lim, egy kínai tengerész, miután Benlomondd nevű hajója elsüllyedt, 133 napig élt egy tutajon, amíg végre kimentették.
- A Mary Rose nevű hadihajót 400 évvel elsüllyedése után emelték ki 1982-ben, 12 méter iszap alól.

Árapály

A legtöbb tengerparton a vízszint naponta kétszer emelkedik és süllyed. A vízszint emelkedését dagálnak, süllyedését apálnak nevezzük, mindezt a Hold és a Nap vonzása okozza. A Hold a Föld körül kering, és vonzást gyakorol a tengerekre. Ezáltal a tengerszint megemelkedik a Holdhoz közelebb eső oldalon, és dagályt hoz létre. A Föld másik oldalán apály van.

A víz alatt

Ha teljesen lecsapolnánk a tengert, a tengerfenék síkságokkal, hegyekkel és völgyekkel tarkított vidék lenne.

(*Forrás: Usborne enciklopédia gyermekeknek*)

Korallzátonyokat sekély trópusi vizekben találhatunk. Ezek a korallnak nevezett, kocsonyás testű állatok kemény burkából alakulnak ki.

A **sziget** valójában egy víz alatti hegy csúcsa, amely kiáll a tengerből.

A **legmagasabb hegy** a világon a tengerfenékről a felszínre emelkedő Mauna Kea, Hawaiiiban, teljes magassága 10 kilométer.

A csendes-óceáni 11 km-es **Challenger mélységnél** a kötelet egy óra alatt lehetne leengedni az óceán fenekére.

Az **óceánok mélye** szinte még teljesen feltáratlan. Mivel a napfény nem hatol le ilyen mélységekig, ezért odalent koromsötét van.

Pálcika, ha elindul

(Részlet)

Füstölgő pálcikák

Egyszer Pálcika körbejárt egy szobában, ahol rengeteg színes pálcika volt, és mind füstölgött. Különös, fűszeres illat terjengett! Csönd volt, és pirosan derengő félhomály. Halk zene szólt, de mint a duruzsolás, mint amikor énekórán a bocik dudorásznak. Talán ők is jártak Villa néni szolfézsórájára? Aligha. Mindenesetre Pálcika úgy megijedt, hogy menten kiszaladt az utcára, és csaknem fölborította, juj, a Habverő Kislányt, aki a fodrástól jött éppen, és igazi, habos frizurája volt. De ez most nem volt fontos. Még menekült Pálcika, a füstölgő, különös illatú pálcikákra gondolt.

Hol lesznek azok holnapra?

Hol?!

Jajjaj, hol?!

Rémséges álmok

Sajnos Pálcikának is voltak rémálmai. A rémálom az olyan álmok, hogy dideregve, vacogva, sírva ébredünk, és csak sokára nyugszunk meg, hogy okészoké, semmi baj, csak álmok volt az egész rémség. Például az, hogy eltörögetnek. A kukába dobják. A föld alá szűrnak. De nem, nem kell félni, mert különben már jó nagy tükrötörzés a kék égben a napocska, zöld a

fű, és a szomszédban gyakorol egy fehér szakállú üstdobosbácsi. Pálcika rémálmaiban két dolog volt a legfélelmetesebb. Az egyik a tűz volt, a nyalogató, vörös lángok, a parázslások. A másik pedig a dugig tömött hamutálca volt. Szegény cigaretták is milyen csúful végezték.

A gyufaszálakról nem is beszélve!

Félelmetes lyukak

És például a lyukak!

Vannak kicsi, közepes, széles lyukak, amik kanyarogva vagy nyílegyenesen folytatódnak odalent.

Pálcika azokat a lyukakat szerette, amikbe ha beledugták, jól látszott, hogy ő azért pálcika.

Pálcika azoktól a lyukaktól félt a leginkább, amikbe őt teljesen bele lehetett dugni, és akkor ő, hipp-hopp, úgy eltűnt, mintha nem is lett volna!

Pálcika álmodott néha ilyen lyukakról.

És azok bizony nem voltak szívderítő álmok.

Pálcika fűrészporosan ébredt, és halani sem akart a nagyon mély, mindent elnyelő lyukakról.

A lyuk is fél

Egyszer Pálcika vette a bátorságot, és megkérdezett egy félelmetes lyukat, hogy ő mitől fél. Mitől fél egy lyuk? Az meg nem sokat gondolkodott. Már suttogta is:

– Én attól félek, Pálcika, hogy zsipszszupsz betömnék – mondta a lyuk, és megremegett, mert beléje hullt egy eltévedt göröngyöcske.

Csúfolódás

Pálcikát nemcsak a terebélyes, nagy lombosú fák csúfolták. Egyszer kicsúfolta a bécsi virsli, mert őurasága sokkal kövérebb volt. De kicsúfolta Pálcikát a nagyképzű frankfurti virsli, a hiú véres hurka, a piperkőc májas hurka, de gúnyolta még a gyulai Kolbász Jóska is. Pálcika jött, ment, pálcikázott, búslakodott.

Miért csúfolódnak ezek az ilyen-olyan kolbászok és virslik? Talán azért, mert egyszer megeszik őket? És a félelmüket csúfolódással leleplezik?! Meglehet. S ahogy így töprengett Pálcika, kivel találta magát szemben?!

Phú, hát Vöröskével.

Tudja valaki, ki volt ez a Vöröske?

Én aztán jól tudom.

Vöröske egy igazi hajszál volt, és sokkal vékonyabb, sokkal karcsúbb és hajlékonyabb volt, mint Pálcika. Óóóóó, Pálcika egyáltalán nem csúfolódott ezen. Kézen fogta a meglepett Vöröskét, és elmentek énekelni. És a színpadon úgy énekeltek, ahogy Pálcika szokott.

Trallala, trallala, trillala!

Meg így, hogy je, je, je.

Viszont Vöröskének volt egy ilyen dala is:

Vrrrr, vrrrr, vöriri, piriri, je, je, je.

Újabb csúfolódás

Pálcikát egyszer kicsúfolták, így:

Hihhi, hurkapálcika! Húúúúrka Pálcika!

Ő meg elszontyolodott, a könnye is kicsordult. Ki szereti, ha csúfolják, gúnyolják a neve miatt?! Vagy a származása miatt?! Vagy a füle miatt?!

Jó, gondolkodott Pálcika, viszont van olyan például, hogy kolbázpálcika?

Vagy tepertőpálcika?

Vagy sültoldal-pálcika?

Nem, nem és nem!

Ilyen pálcikák nincsenek.

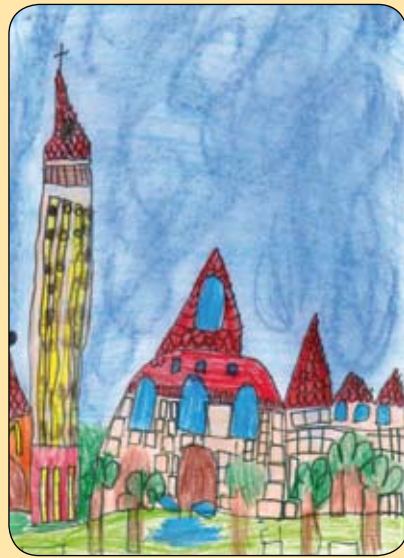
Hóhó, de hurkapálcikák vannak!

Akkor a hurkapálcikákat nem is lehet kicsúfolni! Illetve lehet, csak nem érdemes. Mert balgamarhaság az ilyesfajta csúfolódás! És puff. És puff. És hurkaplatty!

Az én városom: Szabadka

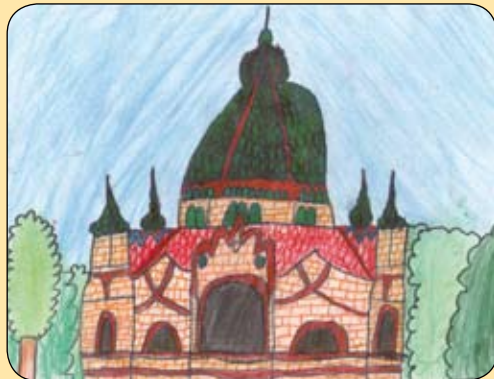
Ficsor Noel
2. osztály,
Jovan Jovanović Zmaj
iskola, Szabadka

Kecskés Barnabás
2. osztály, Jovan Jovanović Zmaj iskola, Szabadka

Husla Szintia
2. osztály, Jovan Jovanović Zmaj iskola, Szabadka

Jurcsák Dániel
2. osztály, Jovan Jovanović Zmaj iskola, Szabadka

Kujundzsity Noel
2. osztály, Jovan Jovanović Zmaj iskola, Szabadka

Az én falum: Szentmihály

Kalocsán Daniella
2. osztály, Sonja Marinković iskola, Szentmihály

Tóth Máté
2. osztály, Sonja Marinković iskola, Szentmihály

Nagy Martina
2. osztály, Sonja Marinković iskola, Szentmihály

Surányi Melisza
2. osztály, Sonja Marinković iskola, Szentmihály

Szabó Emil
2. osztály, Sonja Marinković iskola, Szentmihály

Csordás Vivien
2. osztály, Sonja Marinković iskola, Szentmihály

Szárnybontogató

Az én falum

Oromhegyes egy kicsiny falu Vajdaság északi részén, Bácskában. Ez a szülőfalum.

Körülbelül ezernégyezer lakosa van. Híres a Faluházáról. Itt szervezik meg a Kocsonyafesztivált, az András-napi sokadalmat. A mi templomunk az egyik legszebb a környéken. A Bergel-dombra gyakran mi is kísértélünk az osztállyal. Innen egészen a Tiszáig lehet látni. Falunkban minden évben faragótábort is szerveznek, s az itt készült szobrok díszítik utcáinkat. De ne feledkezzek meg a péntek estéről sem. Az Atlantis Garden diszkót már messziről meg lehet látni. Nagy a járás, itt a pásztor egész nap legeltetheti nyáját. Két artézi kút folydogál már évtizedek óta. A vályúból a jószágok oltják a szomjukat, de a falu lakói is innen hordják az ivóvizet. A játszótéren gyakran összegyűlünk, és egészen sötétedésig játszozunk. Négy boltunk, egy pékségünk van. De posta, tűzoltóság, óvoda és egy iskola is van a faluban.

Szeretem ezt a pöttöm kis falut, mert sok barátunk és ismerősünk itt lakik, és a világeért sem költöznék el innen.

Dávid Orsolya, 4. osztály, Arany János iskola, Oromhegyes

Az én falumat Péterrévének hívják. Síkságon helyezkedik el. Tisza menti település.

Több nemzetiségű emberek lakják. A lakosság többsége földműveléssel és állattenyésztéssel foglalkozik. Falunkban működik egy általános iskola, négy óvoda

és egy orvosi rendelő. Az emberek szabadidejükben színházba és könyvtárba is ellátogatnak. Szép, egyenes utcái vannak. Településünk sok szép zöld területtel büszkélkedik. A töltés mellett van egy játszótér és egy nagy futballpálya, ahol minden gyerek szívesen tölti a szabadidejét.

Szeretem szülőfalumat, Péterrévét, mert itt békességben élnek az emberek.

Dávid László,

4. osztály, Samu Mihály iskola, Péterrévé

Az én falumat Oromhegyesnek, szerbül Trešnjevacnak hívják. Nem akármilyen hely ez, hiszen itt élnek a nagyszüleim, és a dédnagymamám is.

Található itt két fúrott, artézi kút és egy domb, mely a zentai csata emlékeit őrzi. Hosszú, méltóságteljes főutca szeli át a falut. A dombtetőn helyezkedik el a templom és az iskola. Településünk otthont ad több mint ezer jóembernek, akik mind kertés házban élnek. Sajnos sokan elköltöztek, több épület áll üresen. Az itt élő embereket vendégszeretet jellemzi. Oromhegyes neves lakosa Gazdag Veronika doktor néni, aki gondoskodik a betegek gyógyulásáról. Dédnagyapám a falu egyetlen kovácsa volt. Mindenkit ismert, és őt is ismerték, amíg dolgozott kalapácsának kopogása hallatszott a levegőben.

Itt születtem. Engem ide köt minden, a barátaim az emlékeim.

Medgyesi Roland, 4. osztály, Arany János iskola, Oromhegyes

Szárnybontogató

A Marson jártam

Én amikor aludtam, azt álmodtam, hogy felszálltam az űrhajómmal a világűrbe. És így jutottam el a Marsra.

Láttam űrszörnyet, amely félelmetes volt. Neki hatvan szeme, nyolcvan keze és kilencven csápjája volt. Akkor úgy megijedtem, hogy átrepültem egy másik bolygóra. Ezen a helyen nagyon hideg volt. Ott találkoztam eszkimókkal, fókákkal, mamutokkal. Segítettem az eszkimóknak kifogni a halat. Ezután megelmentem a Szaturnuszra. Ott is voltak űrlények, űrkutyák, űriskola.

Nagyon jól éreztem magamat a világűrben. A legjobban a halászat tetszett.

Kókai Dávid

Egyszer régen azt álmodtam, hogy a Marson vagyok. Egy űrhajóban ébredtem fel.

Ott volt velem két marslakó. Elvezettek a városukba, de ott minden meg volt fordítva. A házak a tetejükön álltak, és négykézláb jártak. Megtekintettük az iskolát, ahol a gyerekeknek volt egy italuk, ha megitták, mindent tudtak. Ám anya felébresztett az álmomból, de amikor felhúztam a redőnyt, ott volt a két kisember.

Ti elmentetek volna oda, ahova én? Ha elutazol és visszajössz, akkor nézd meg az ablakodat! Mert én jól éreztem magam.

Trnjanov Dorka

Egy sötét, hideg téli estén a szobám ablakából vakító fényre lettem figyelmes. A kíváncsiság odavitt.

Nem mindennapi kép tárult elém. Hatalmas termetű, fura kinézetű alakokat

láttam. Az egyiknek öt lába volt, a másiknak meg egy. Nagyon viccesek voltak. Elvittek egy fagyizóba, ahol emeletes, színes fagyaltot nyalogattunk. Körülöttem a házak sajtból voltak, autók helyett pedig alma- és narancsformájú, -illatú űrhajók közlekedtek. Az utcában csokiszökökútak és gyümölcsstornok álltak. Úgy éreztem magam, mintha egy csodaországba csöppentem volna. Kérdezgetni kezdtem a fura lényeket körülöttem, hogy hol vagyok. Ők közölték, hogy ez a hely a Mars nevű szuperbolygó. Abban a pillanatban hirtelen fájni kezdtem. A szobám ablakában találtam magam. Rájöttem, hogy mindez csak a képzeletem játéka volt.

Magam sem hittem el, hogy a Mars ilyen izgalmas hely. Csodás élmény volt ott lenni!

Urányi Emese

Egy hosszú és fárasztó nap esti lefekvése után mély álomba merültem. Különös bolygótúli eseményről álmodtam. Gyümölcsjárművek közlekedtek. A szüleimnek narancsformájú volt az autójuk. Amikor a buszt vártam, egy nagy banán érkezett. Az iskola egy hatalmas gomba volt. Volt egy nyolc lábú kutyánk, Plútónak hívták, és mindenhova elkísért. Egy virágformájú zsiráf támadt ránk. A nagy dulakodásban izzadtan riadtam fel az álmomból.

Boldogan vettem tudomásul, hogy ez csak egy álom volt.

**Kovacsity Máriaó
valamennyien a szabadkai Jovan
Mikić iskola 3. osztályos tanulói**

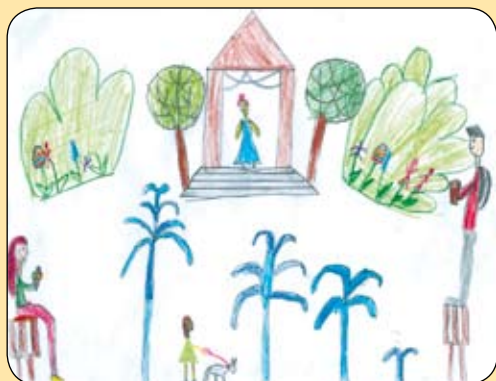
Az én városom: Zenta

Varga Bence
2. osztály, Emlékiskola, Zenta

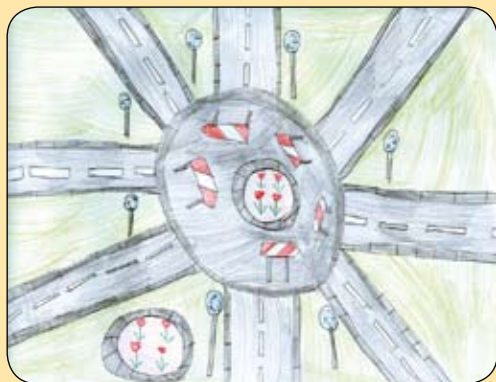
Kurcinák Korina
1. osztály, Emlékiskola, Zenta

Szőregi Kata
2. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Nagy Mélykúti Arnold
2. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Nagy Tamás
1. osztály, Emlékiskola, Zenta

Čobanov Petra
1. osztály, Emlékiskola, Zenta

Az én falum: Oromhegyes

Erdélyi Petra
4. osztály, Arany János iskola, Oromhegyes

Bálint Iringó
4. osztály, Arany János iskola, Oromhegyes

Csizmadia Kinga
4. osztály, Arany János iskola, Oromhegyes

Vajda Zalán
4. osztály, Arany János iskola, Oromhegyes

Bilicki Réka
4. osztály, Arany János iskola, Oromhegyes

Horvát Henrietta
4. osztály, Arany János iskola, Oromhegyes

Strand, homok, víz és nap

(Részlet)

DÓRI: Gyere, Orsi, a napra homokvárat építeni.

MISI: Jöhetek én is Marival?

Hamarosan minden gyerek a homokvár körül sűrűlödik. Még Ferike is odamászik anyja kíséretében, hogy segítsen a többieknek.

ORSI: Letörök néhány ágat, hogy park is legyen a kastély körül.

NAGYNÉNI: Aranyoskáim, köztetek biztosan vannak majdani építészek, de most akkor is hagyjátok abba, hogy kalapot vagy sildessapkát tegyék a fejetekre. Igaz, most nem tűz olyan erősen a nap, mint délben, de a napszúrásra is gondolni kell. A gyerekek könnyen kapnak napszúrást, ez pedig csöppet sem kellemes, sőt nagyon veszélyes is lehet. Ilyen esetben azonnal abba kell hagyni a játékot, és haza kell menni.

ORSI: Misinek egyszer nagyon fájt a feje, és rosszul volt, mert napszúrást kapott a tengeren.

NAGYNÉNI: Ezért kell a strandon mindig világos színű, lehetőleg fehér micit vagy sapkát viselni, a fehér ugyanis visszaveri a napsugarakat. A gyerekek elbújhatnak a napernyő alá is. Ferike, ne menj a vízbe, gyere vissza!

Megfogja a gyermeket, és a nagy nyárfa hűvösébe viszi, mert a babák

nem maradhatnak sokáig a napon. Megitatja vízzel, és megmosdatja.

MARI: Anyu, bekensz ma bennünket az új krémmel? Dóri, tudod-e milyen finom illata van?! És nevetséges elnevezése: UV 64!

ANYA: Milyen jó az emlékezeted, kicsim! Eszedbe jutott, mit mondtam a boltban. De mégis helyesbítenem kell, hogy megtanulj valamit. Az UV nem a krém elnevezése, hanem a napsugarakkal szembeni védőfaktoré, a 64 pedig a védőfaktor száma. A gyerekeknek napon kötelező a védőkrém használata.

ORSI: Láttam a reklámműsorban, hogy a gyerekeknek szánt napozókrémek számozása 34-től kezdődik.

NAGYNÉNI: Neked is jó az emlékezőképességed. Meg kell jegyeznetek, hogy a bolygónkat, a Földet körülvevő burokból sok ózonlyuk van, ezeken át a napsugarak szűrés nélkül, közvetlenül érik a bőrünket. Ezért a napozás gyakran okoz égési sebeket, de ha sokáig tartózkodsz a tűző napon, veszélyes bőrbetegségeket kaphatsz.

MISI: Tehát többé nem érvényes az sem, amit nagyanya mond, hogy minél többet legyünk a napon, inkább óvakodni kell a naptól.

NAGYNÉNI: Tudod, Misi, ez majd nem így van. A nap mégis áldásos a szervezetünkre, de jegyezzétek meg, hogy a napozás csak a kora reggeli órákban és estefelé egészséges.

DÓRI: Anya, szomjas vagyok. Bemehetek a vízbe?

Mindannyian felugranak a homokból, megfélemlítve, hogy a vár még nem készült el, és nagynénjük engedelmeivel rohannak a folyó felé.

MISI: Álljatok meg! Remélem nem felejtettétek el a tavaly nyári szabályokat. Nem szabad hirtelen bemenni a vízbe. Először megnedvesítjük a kezünket és a lábunkat.

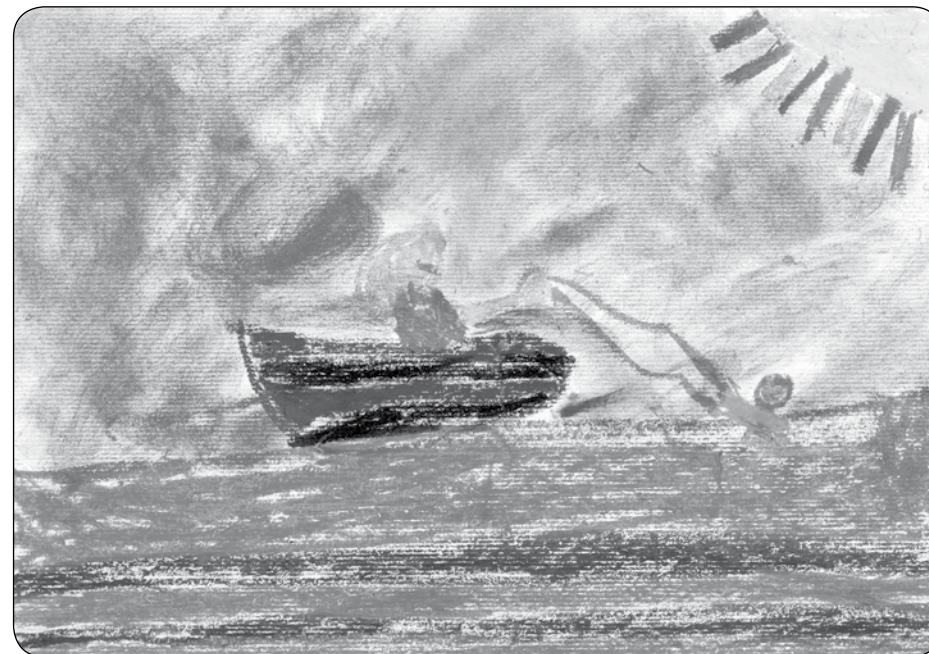
MARI: Azt tudom, hogy a testünket megnedvesítjük, mielőtt teljesen be-merülnénk a vízbe.

ORSI: És persze senki sem mehet beljebb a vízben az arra kijelölt bójáknál.

NAGYNÉNI: Kisokosok, gyerünk együtt a vízbe. Ferike a kocsiában alszik a fa alatt, nagypapa meg vigyáz rá.

Mindannyian bemennek a vízbe. Egyikük úszik, másikkal pancsol, mindannyian élvezik a hullámokat. Húsz perc múlva kijönnek a vízből, sorban lezuhanyoznak, és becsavargóznak nagy puha törülközőjükbe.

**(Forrás: Dr. Jelka Rajović:
Hé, ne szuszogj az arcomba!)**

Sebők Norina, 2. osztály, Emlékiskola, Zenta

Barkács

Halacska palackból

Otthon biztos sok műanyag flakonok van, nem kell azonban őket kidobni, mert újra lehet hasznosítani. Készítsetek belőlük különböző, tarka halacskákat. Előnyük az, hogy a vízben nem süllyednek el, így kiváló játékszerek lehetnek az úszómedencében, a tengerben vagy akár a fürdőkádban is.

Amire szükségetek lesz: üres műanyag palack, vízálló festék, ecset, olló.

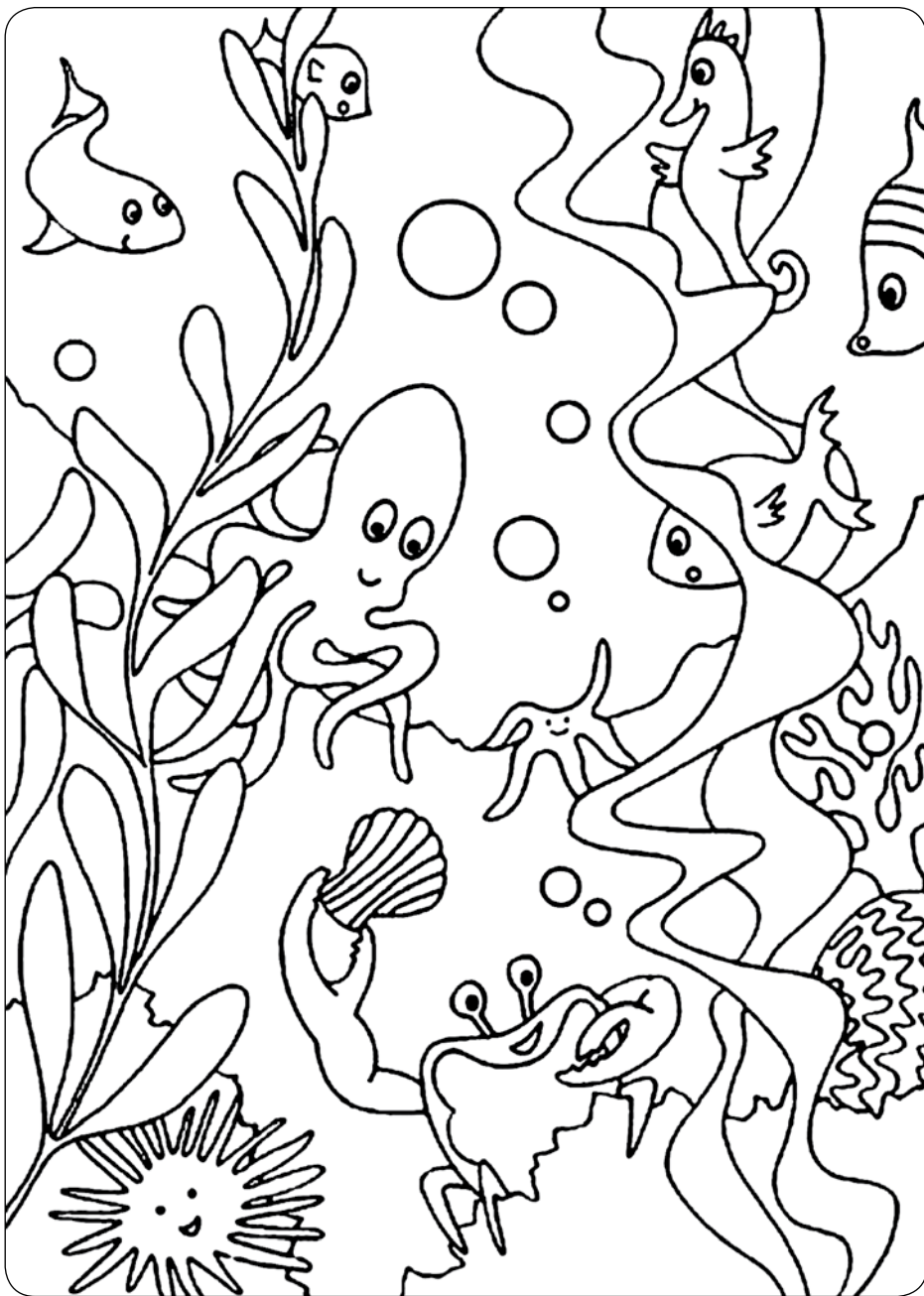
Vízipók-csodapók

Az 1980-as években készült magyar televíziós rajzfilmsorozat főszereplői Vízipók és a Keresztespók. Vízipók otthona a víz alatti Kristálypalota. Legjobb barátai az algaszedő vízcigák, Katica, kis hangyák, méhecske, hátónúszó poloska, Nünüke és az ormányosbogár. Kalandjaik során még találkoznak Csíbor bácsival, Rák apóval, kecskebékával, hőscincérrrel, tegzesekkel és egyéb lakóival a rovarvilágnak.

Vízipók barátunk a szárazföldi pókoktól eltérően nem a szobák sarkában vagy a fák és bokrok rejtekében szövögeti hálóját, hanem a víz alatti légvárában trónol. Csodálkozik is ezen legjobb barátja, a kicsit mindig morgós és folyton-folyvást hitetlenkedő Keresztespók. De kapcsolatuk segítségével megtapasztalja, hogy attól, hogy valaki más, mint ő, még lehet igazán „rendes” pók.

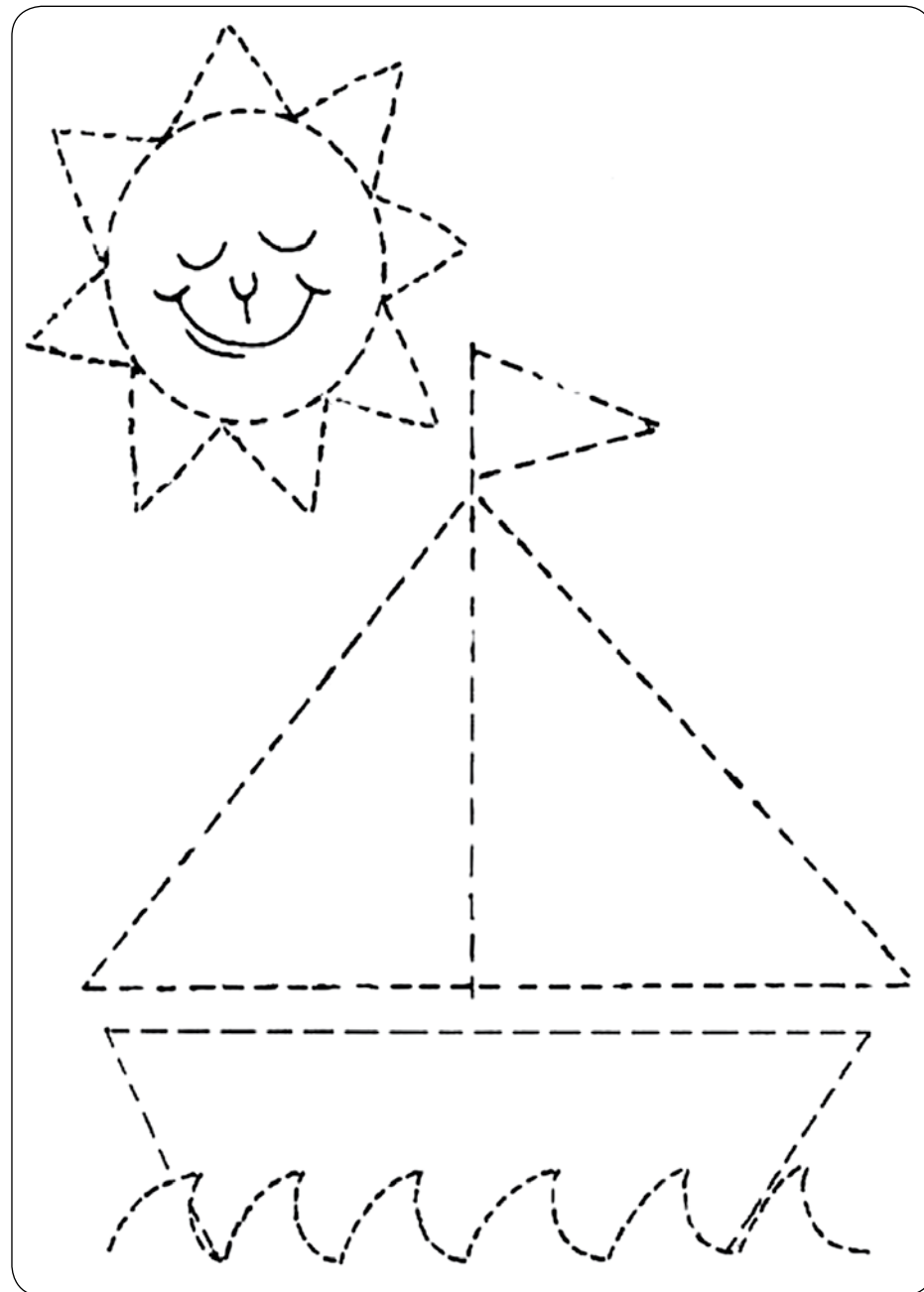
Színezd ki!

24

Kösd össze!

25

Halak

Két nagy csoportjuk van: a **porcos** és a **csontos** halak.

A **porcos** halak testének váza porcokból épül fel, amibe mészszók rakódnak, szilárdítva azt.

Úszóhólyagjuk nincsen, ezért vagy szüntelenül mozgásban vannak, vagy pihennek a tenger fenekén.

Ide tartoznak a **cápák** és a **ráják**. Tengerekben élnek, csak néhány édesvízi faj van közöttük.

A **cápák** teste hengeres, áramvonalas, torpedó alakú. Farkúszójuk aszimmetrikus, a felső lebeny nagyobb az alsónál. Hátúszójuk jellem-

Rája

zetes háromszög alakú. Testüket fogazott pikkelyek, ún. placoid pikkelyek borítják, ezért bőrük érdes. Fogaik háromszög alakúak, fűrészszélűek, több sorban állnak a szájukban. Ezek közül csak az első fogsor működik, a többi tartalék. Ha kiesik egy, a mögötte álló lép a helyébe.

Elevenszülők. A mélységekben élők „tojásokat” raknak. Az elnevezés onnan ered, hogy petéiket kemény tok borítja, ez az ún. cápatojás.

Ragadozók. Halakkal, rákokkal táplálkoznak, a nagyobb testűek, pl. a fehér cápa fókákkal, de az emberre is veszélyesek lehetnek. Ide tartozó fajok a macskacápa, tigriscápa, kék cápa. A legnagyobb testű cápa, az óriáscápa a 12 méteres testhosszt is elérheti, ám nem ragadozó, veszélytelen planktonevő, akárcsak a rabló-cápa. (Plankton: a nyílt vízben lebegő algák, egysejtűek és apró rákok összessége.)

A **ráják** teste hát-hasi irányban lapított. Jellemzően rombusz alakú a testük, némelyeknek majdnem kör alakú.

Farkuk ostorszerű, jól láthatóan elkülönül a törzstől.

Általában a tengerek aljzatán élnek. Ragadozók. Rákokkal, férgekkel, kagylókkal és halakkal táplálkoznak.

A tövises rája petetokjait sokszor partra veti a víz, eze-

ket habléányok erszényének is szokták nevezni. Farkán méregmiriggyel összekapcsolt tüske van, farokcsapásával ezzel vág bele áldozatába. Fajok: tövises rája, sima rája, fűrészkes rája.

A **csontos halaknak** van úszóhólyagjuk, ez egy gázzal telt zsák. Ellentétben a porcos halakkal, amelyek nem rendelkeznek ezzel a szervevel, a csontos halaknak nem kell folyamatosan úszniuk, az úszóhólyag segíti őket, hogy ne süllyedjenek el.

Testüket pikkelyek borítják. Mozgásszerveik a mellúszók, hasúszók, hátúszó, farokúszó és a farok alatti úszó. Páros és páratlan úszóikat úszósugarak merevítik. Az úszósugarak átalakult pikkelyek.

Petéiket, az ún. ikrákat az aljzatra vagy vízínövények leveleire rakja a nőstény, a hím ezután termékenyíti meg. Ragadozó és növényevő is akad közöttük.

A **kecsege, viza** és a többi **tokhal** váza még porcos, de csont is megjelenik benne. Ezek a fajok rendkívül érzékenyek a vízszennyeződésekkel szemben, számuk hazai vizeinkben jelentősen megcsappant.

Tengeri fajok a **hering, szardínia, tőkehal, tonhal**.

Édesvízi, hazai fajaink a könnyen tenyészthető **ponty** és a **sebes pisztráng**, a **kárársz**, a **keszegfélék**, a ragadozó **csuka, harcsa**. Az **angolna** húsa szálszátkatlan.

Lénai tok

Ponty

Tüskés pikó

Pisztráng

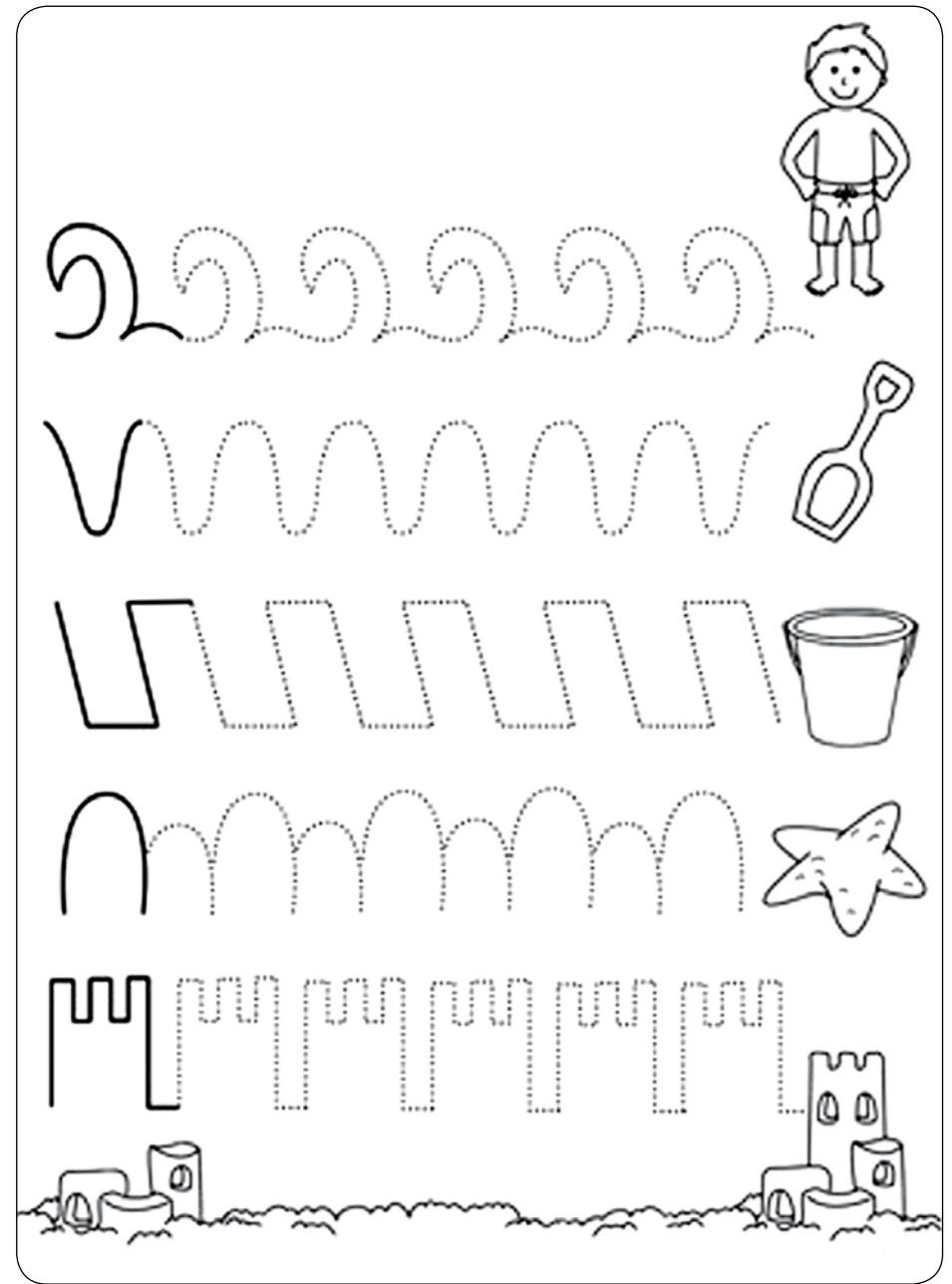
Csuka

Kösd össze a pontokat!

Kösd össze a pontokat!

Gyulai Pál

A szarka és a gilice

Egyszer a szarkához
gilice betoppan:

„Taníts, hogy kell fészket rakni,
te tudod legjobban.”

„Szívesen, húgocskám!”

Dolgozik már rajta.

„Csak így, csak úgy, csak, csak, csak!” –
mindegyre azt hajtja.

Szótlanul ott ülni
gilice is restell.

Búgó hangján: „Túdom, tudom” –
beszélgetni kezd el.

„Hát csináld, ha tudod!” –

szarka mond haraggal,
félbe-szerbe hagyja dolgát,
s elrepül azonnal.

Szarkáéhoz képest,
fészke gilicének
ezért maradt csak egy darab –
eddig tart az ének.

Villám Fakopáncs, Surányi Tamás, zentagunarasi óvodás

Weöres Sándor Aranyágon ül a sármány

Aranyágon ül a sármány,
kicsi dalt fúj fuvoláján,
aranyégen ül a bárány,
belezendít citeráján.

Piros alma szivem ágán,
kivirító koronáján,
aki kéri, neki szánám,
akinek kell, sose bánám.

Harangozó Virág
3. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Bacsó Zsanett
2. osztály, Jovan Jovanović Zmaj iskola,
Törökkanizsa

Szvetkovity Lara
2. osztály, Dózsa György iskola, Gunaras

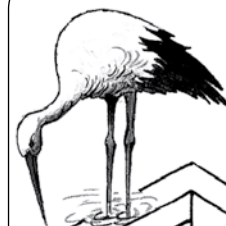

Ismerd meg a bogarakat!

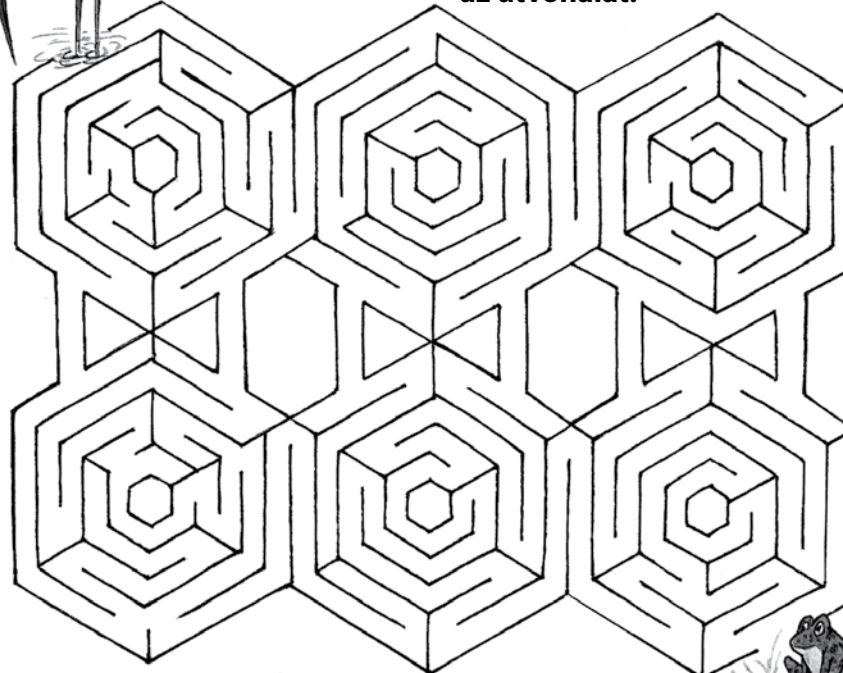
Katicabogár
Futrinka
Cserebogár
Sáska
Hangya
Pók
Szilnyog
Fülbemászó
Százlábú
Krumplibogár
Gyümölcsposztóka
Habóca
Cincér
Szarvasbogár
Légy

Találkoztál már velük a kertben, az úton, az erdőben – még ha a nevük nem is jutott az eszedbe. Szaggatott vonal köti össze a bogarakat nevükkel. Ezzel a játékkal könnyen megtanulhatod a nevüket.

Útkereső

A gólya táplálékot keres magának a sekély vízben. Hogyan találja meg a békát? Vonallal húzd végig az útvonalat!

Árnyjáték

A képen látható madarak árnyékait felcseréltük. Keresd meg mindegyiknek a saját árnyékát!

Anyukám

Illés Leóna
péterrévei óvodás

Zombori Melissza
2. osztály, Sonja Marinkovic iskola, Nagybecskerek

Perpauer Dániel
2. osztály, Jovan Jovanovic Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Remete Réka
2. osztály, Emlékiskola, Zenta

Szárnybontogató

Májusi tábortűz és a „tűzkigyók” születése

Tábortűzünk tervezgetése már hetekkel korábban elkezdődött. Nagy sokára aztán maga a nap is elérkezett.

A kerti tűzhelyet jelölő téglák körberakásánál Réka is segített. A leendő máglya közepére vert fakaróhoz hosszú faágakat kötöztettünk, az így kapott, sátorszerű valami belsejét pedig apró csutkával, száraz sövénydarabokkal és egyéb tüzelővel töltöttük ki.

Szinte észrevétlenül köszönt ránk az alkony, amikor tatám kezembe nyomta a gyufásdobozt. Pálcika sercent, lángocska szökkent, s percek múltán már lobogott is vidáman a május esti tábortűz. Időközben megéheztem. Sajnos, hiába siettettem a vacsorát, a nyársakra tűzött kolbászkák sütéséhez inkább parázsra volt szükségünk. S igen, parázs kellett a tűzkigyók születéséhez is! Parázs, amelyre időről időre azért még vetettünk egy nyaláb kórót, hogy lássunk biztonságosan közlekedni a kerti rengetegben.

Mindehhez persze, vörösen izzó és füstölögő végű, uralkodói fénykardot is készítettem magamnak. A suhintások nyomán életre kelő tűzkigyóim elől végül nemcsak a sötétség, de a szúnyogok is ijedten menekültek.

Martinek Viktor,
2. osztály; Isidora Sekulić iskola,
Pancsova

A Marson jártam

Ezt a napot Marci űrhajós barátommal már régóta vártuk. Beszálltunk a Tesla-09 nevű űrhajóba. A visszazámlálás megkezdődött. Izgalmamban becsuktam a szemem. Amikor ismét kinyitottam, már az űrben voltunk. Nagyon sötét volt, de mi nem féltünk. Hátunk mögött hagytuk a Földet, és éppen a Hold mellett repültünk. Végcélunk a Mars volt. Vörös színéről már messziről felismertük. Az űrhajónk leszállt a felszínén. Marcival beültünk az űrhajónkba. Felfedező útra indultunk. Kíváncsiak voltunk, hogy találkozunk-e űrlényekkel. Sajnos a kocsink kereke becsúszott egy lyukba. Ekkor valaki megérintette a vállamat. Egy zöld marslakó volt, aki csak annyit mondott: – Segíthetek?

Szerencsés Fekete Máttyás
3. osztály, Jovan Mikić iskola, Szabadka

A Marson jártam

A tanító néni adott valamilyen italt. Megittam. A Marsra kerültem.

Ott furcsa űrlények voltak: zöldek, kék, mindenféle színűek. Fagyiból voltak a házak. Űrlénykutya is volt. Vattacukorból volt a házak teteje. A kedvenc ételük a zselé. Jó lehet velük eljátszani. Vicces űrlények. Volt ott iskola. Nagyobb, mint a miénk. Felébredtem. Kiderült, hogy ez mind csak álom volt.

Ti már álmodtátok azt, hogy a Marson jártatok?

Utasi Melinda
3. osztály, Jovan Mikić iskola, Szabadka

Különleges madarak

Slavčev Aleksandar
zenta gunarasi óvodás

Csetvei Zsófia
2. osztály, Dózsa György iskola, Gunaras

Juhász Krisztián
1. osztály, Emléiskola, Zenta

Sándor Dávid
tordai óvodás

Bijelić Milica
1. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Szekula Kata
1. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye